

Kozicz János

A kecskeméti piarista plébánia hetven éve 1948–2018

Budapest–Kecskemét, 2018

(Magyarország piarista múltjából, 12).

Ismertető

„A kecskeméti piarista rendház, templom és iskola mellett eddig méltatlanul kevés figyelem kísérte a legfiatalabb intézmény, az 1948-ban alapított, Szentháromságról elnevezett piarista plébánia és egyházközség működését és történetét. Holott talán ez az intézmény kapcsolódik legtöbb ponton a XX. században a kecskeméti lakosság életéhez, ez az intézmény ágyazódhatott be leginkább a város társadalmi szövetébe.” (Kozicz János előszavából.)

„A könyv olyan ajtó kíván lenni, amely lehetőséget teremt az utódoknak és a külsőknek, hogy megismerjék a plébánia 70 éves történelemét és munkáját. Lehetőséget teremt arra, hogy érzékeltesük az itt megélt kegyelmek kiadását, és reményt akar ébreszteni mindenkiben, hogy az Isten kegyelme milyen sokféle módon működik közöttünk.” (Görbe László SP előszavából.)

A plébánia alapításának hetven éves évfordulójára jelent meg Kozicz János könyve, amely az elmúlt hét évtized történetét dolgozza föl a nehézségekkel, kényszerhelyzetekkel teli kezdetektől a rendszerváltás pezsgő életéig, közel 100 korabeli fénykép segítségével.

- A plébánia alapítását Kecskemét megnövekedett lakossága tette szükségessé, de a közvetlen indítást az adta Pétery József váci püspöknek, hogy az egyházi iskolák 1948. évi államosításával a piaristák Kecskeméten is munka nélkül maradtak. Három piarista plébánia alakult ekkor az országban (Kecskemét, Nagykanizsa, Sátoraljaújhely), ezek közül mára csak ez az egy maradt a piarista szerzetesek vezetése alatt.
- Mivel a piaristák 1956/1957-ban jelentős szerepet játszottak a kecskeméti iskolai hitoktatás újjáélesztésében, bosszúból Szakács Gyula, a kommunista Megyei Tanács egyházügyi megbízottja 1958-ban eltávolíttatta Eröss József piarista plébánost, és az egyházjog megsértésével 1978-ig egyházmegyes papok, még hozzá a rendszerhez hű, „békepapok” adminisztrálták a plébániát.
- Eröss József eltávolítására az szolgáltatott ürügyet, hogy 1958. április 25-én nem engedte templomában misézni Máté János békepapot, országgyűlési képviselőt, akit a Szentszék kiközösített. Mivel a kiközösítést Magyarországon nem hirdették ki, Szakács Gyula megyei egyházügyi előadó azzal vádolta Erösszt, hogy a dekrétumról illegális úton szerzett tudomást. Eröss arra hivatkozott, hogy 1957 őszén maga a külügyminisztérium szóvivője minősítette a Vatikán részéről a magyar állam belügyeibe való durva beavatkozásnak három országgyűlési pap-képviselő kiközösítését, ennek ellenére a Csongrád megyei Tömörkényre, majd Felsődabasra kellett távoznia, mert „magatartásával zavarta az állam és egyház közti jó viszony kialakulását”.
- 1978-tól a plébániát ismét piarista plébánosok vezetik. Tóth Gézát, Fórián Szabó Zoltán és Görbe László követte.

A plébánia történetének áttekintését az teszi lehetővé, hogy az elmúlt hetven év során mindig akadtak a piaristák (vagy egy időben az egyházmegyes adminisztrátorok) között olyanok, akik vezették a plébánia és a rendház krónikáját. Kozicz János munkája jórészt ezeken a kéziratos krónikákon alapul.